

Oponentský posudek diplomové práce

Autorka práce: Karolína Drcmánková

Název práce: Princip vstřícnosti a antropologické bádání

Diplomová práce pokouší se o zavedení některých vybraných postulátů analytické filosofie v metodologii antropologického výzkumu. V případě principu vstřícnosti, radikálního překladu či radikální interpretace se autorka práce domnívá, že inspirace proudí víceméně jednosměrně, kdy autoři těchto konceptů – Willard van Orman Quine a Donald Davidson, podkládají své filosofické myšlení poměrně často právě poznatky z etnologického bádání. To ovšem jejich přístupy zpětně náležitě nevstřebává.

Ve své druhé části věnuje se pak práce úsilí o erudované zpochybnění principu pojmového a kulturního relativismu. Stává se tak v tomto ohledu jakýmsi příspěvkem do diskuse o metodologicko ontologických i eticko politických otázkách, které kolem tohoto principu víří již dlouhá desetiletí.

Třetí poslední část práce zaměřuje se pak na problematiku racionality jakožto dalšího pojmu, skrze nějž je vedeno antropologické zkoumání.

I. Formální kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.	x		
2. Metody využité autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x	
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.	x		
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.		x	
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce)	x		

Práce splňuje všechny formální požadavky kladené na realizaci odborného textu. Autorka vykazuje snahu v každém ohledu do detailu dodržet stanovené náležitosti pojící se s konceptem diplomové práce. Text je členěn přehledně, ovšem práce působí poněkud ploše. Postrádá jakýkoliv polemický ba i narativní náboj. Jedinou užitou metodou jeví se nám deskripce s nevýraznými komparativními aspekty. Slibuje-li práce ve svém úvodu „kritickou reflexi“ a „návrhy adekvátnější interpretace“, „vyložit argumenty proti“ a „interdisciplinární charakter“, očekával by její čtenář, že bude ostřeji strukturována, se silně zastoupenou komparací, s jasně vymezenými pojmy a s podstatně větším prostorem věnovaným vlastní reflexi témat. Totéž upomenutí dovolujeme si též připojit k Závěru práce.

II. Obsahová kritéria

1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.		x	
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu .	x		
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.	x		
4. Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .		x	

Samotná volba tématu vzbuzuje respekt vůči autorce. Zvolila si téma neobyčejně intelektuálně náročné, pro účely diplomové práce tedy i riskantní a nejisté. Domníváme se, že práci by

prospělo zúžení zvoleného tématu, o to preciznější teoretické uchopení dané problematiky a výrazněji odargumentované vlastní reflexe. Zcela postrádáme relevantní vymezení takových pojmů jako kulturní relativismus, význam, smysl, racionalita, arbitrárnost či kontextuálnost. K pojednaným autorům nám pak chybí širší myšlenkový kontext zosobněný takovými jmény jako kupříkladu Richard Rorty, to z vlastních analytických řad, či Jacques Derrida, co by reprezentant filosofie jazyka jiné intelektuální tradice.

Vyjádřit pak v jedné větě přesvědčení, že ve společnostech vyznávajících islám dominuje náboženská složka před vědeckou, aniž by následovalo jakékoliv odargumentování tohoto tvrzení, jest přinejmenším sebevědomé. Právě tak by autorka, která píše svou práci z anti-etnocentrických pozic, měla více vážit některé formulace. Například věta: „Společnosti, jimž chybí technické znalosti, jsou více závislé na rituální činnosti než členové moderních západních společností.“, přímo vybízí k etnocentrické dekonstrukci.

III. Jazyková kritéria

1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb.			x
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem.			x

Práce jest, bohužel, napsána jazykem, jenž neposkytuje příliš prostoru pro kladné hodnocení. Text obsahuje poměrně značné množství překlepů a gramatických chyb. Některým větám chybí logická stavba: „Uvádí příklad napadení krokodýlem, ani v zjevném případě napadení člověka krokodýlem, je krokodýl vnímán jako pouhý nástroj čaroděje.(120)“ nebo „Pokud nám překlad jeví, že naše přesvědčení a touhy jsou propojeny, tj. pokud se nám zdá být překlad bizarní a nedává nám smysl, potom je pro naše účely zbytečný. (38)“
Věříme, že tyto nesrovnalosti vznikly pouze jako „vedlejší produkt“ autorčina vlastního překladu vybraných citací...

IV. Doplnující poznámka

Přes kritické připomínky práci k obhajobě doporučuji. Volba tématu i úsilí spojené s jeho uchopením vzbuzuje úctu a zaslouží si ocenění.

Práci doporučuji k obhajobě.

2.9. 2015

PhDr. Michaela Vaculíková, Ph.D.